

Fund af småsommerfugle fra Danmark i 2019 (Lepidoptera)

Records of Microlepidoptera from Denmark in 2019 (Lepidoptera)

Otto Buhl, Per Falck, Ole Karsholt, Knud Larsen & Flemming Vilhelmsen

Correspondance to: Småsommerfuglelisten, Zoologisk Museum, Universitetsparken 15, DK-2100 København Ø, Danmark, e-mail: okarsholt@snm.ku.dk

Abstract

This article reports and comments on interesting Danish Microlepidoptera collected in 2019 and includes remarkable records from previous years. The classification and nomenclature follow the Danish checklist from 2013. No species are reported as new to the Danish fauna in 2019. Two species: *Tuta absoluta* (Meyrick, 1917) (Gelechiidae) and *Clepsis peritana* (Clemens, 1860) (Tortricidae) are transferred from the 'faunistic observation list' to the main list of Danish Lepidoptera, based on repeated records from light traps: the total number of Danish Gelechiidae is now 183, and the corresponding number for Tortricidae is 396. This results in a total of 1631 species of Microlepidoptera (families Micropterigidae–Zygaenidae + Pyralidae–Crambidae) found in Denmark. The total number of Macrolepidoptera species recorded from Denmark is 981, bringing the number of Danish Lepidoptera to a total of 2612 species. This is the 41th article in the series of yearly lists of Microlepidoptera from Denmark published in Entomologiske Meddelelser.

Indledning

Denne artikel er nummer 41 i rækken af småsommerfuglelister publiceret i Entomologiske Meddelelser. Ligesom de 40 foregående artikler omtaler vi fund af nye, sjældne og biologisk eller faunistisk set interessante småsommerfugle. Der blev ikke fundet nye arter af småsommerfugle for Danmark i 2019, hvilket ikke har været tilfældet i nogen af de tidligere artikler. Der blev imidlertid gjort yderligere frilandsfund af to arter, som hidtil har været opført på den faunistiske observationsliste: *Tuta absoluta* (Meyrick, 1917) (Gelechiidae) og *Clepsis peritana* (Clemens, 1860) (Tortricidae). Vi har derfor valgt at overføre disse to arter til hovedlisten. Af småsommerfugle er der nu 2 arter på den taxonomiske observationsliste, 5 arter på den faunistiske observationsliste (Karsholt & Stadel Nielsen, 2013: 4-5) samt 40 arter på listen over indslæbte arter. Arter i disse tre kategorier markeres i listen med en kantet parentes. Antallet af danske Gelechiidae er nu 183, af Tortricidae 396. Det samlede antal Microlepidoptera (familierne Micropterigidae–Zygaenidae + Pyralidae–Crambidae) fundet i Danmark er nu 1631. Der blev i 2019 tilføjet tre arter til listen over danske Macrolepidoptera (Larsen *et al.*, 2020), der nu omfatter 981 arter. Der er således kendt 2612 sommerfuglearter fra Danmark.

Vejrmæssigt vil 2019 især blive husket for den regnfulde sommer. Sammen med 1999 var det det vådeste år siden 1874. Temperaturmæssigt lå 2019 over gennemsnitte (hvilket især skyldes den milde vinter), men der var næsten ingen tropenætter. For yderligere detaljer se Cappelen (2020), Larsen *et al.* (2020: 2-3) og Rubek (2020). Det våde vejr var ugunstigt for småsommerfuglene, hvilket afspejles i nedenstående liste. Der blev i 2019 rapporteret 36 nye distriktsfund, hvoraf en del dog er fra tidligere år. Vi kan desuden berette om følgende fund af meget sjældne eller nyindvandrede arter: Af *Caloptilia honoratella* (Gracillariidae), der tidligere kun er kendt i 1 stk. fra WJ i 2018, blev der fundet et eksemplar på Falster. Af *Syncopacma polychromella* (Gelechiidae), der tidligere kun er kendt i 1 stk. fra Lolland i 1998, fandtes yderligere et eksemplar, også på Lolland. Af *Stenoptilia inopinata* (Pterophoridae), der tidligere kun er kendt i 3 stk. fra Bornholm i 2013, melder vi yderligere 3 stk. fra LFM fra 2009 og 2013. Af *Phycitodes lacteella* (Pyralidae), der tidligere er kendt i 2 stk. fra Bornholm i 2010 og 2014, melder vi yderligere et eksemplar fra Falster i 2014. Af *Ephestia woodiella* (Pyralidae), der tidligere kun er fundet i få eksemplarer i det sydvestlige Jylland, blev der

fundet 1 stk. på Falster. Af *Cynaeda pustulalis* (Pyrilidae), som vi omtalte som ny for Danmark på grundlag af et eksemplar fra Bornholm i 2018, blev der fundet yderligere 3 stk. på Bornholm.

I lighed med de foregående år bringer vi i Tabel 1 en oversigt over (især) migrerende pyralider, der er indberettet fra automatiske lysfælder – og kun fra disse fælder, idet øvrige indberetninger for de pågældende arter er ret sporadiske. Sådanne 'træksommerfugle' omtales kun i listen, hvis de repræsenterer nye distriktsfund, eller hvis der er tale om særligt sjældne arter.

Sammenskrivningen af alle tidligere lister over fund af småsommerfugle siden tillægget til C. S. Larsens fortegnelse (1927) er nu blevet opdateret (Buhl (ed.), 2020), således at den også indeholder oplysningerne fra 2018-listen (Buhl *et al.*, 2020). Formålet med disse årlige lister er at publicere fund af nye, sjældne og biologisk eller faunistisk set interessante småsommerfugle. Det grundlæggende kriterium for udvælgelsen af fund til listen er, at disse skal indeholde nye oplysninger. Derfor gentages fund af sjældnere arter fra allerede kendte lokaliteter kun i mindre omfang. Herved adskiller småsommerfuglelisterne sig fra de årlige fundlister over Macrolepidoptera, der publiceres som tillæg til Lepidoptera (Larsen *et al.*, 2020). Nye distriktsfund skal verificeres af en af listens forfattere.

Den systematiske opdeling, rækkefølgen, nomenklaturen, forkortelser af forfatternavne samt opdelingen af Danmark i distrikter følger den danske sommerfuglefortegnelse (Karsholt & Stadel Nielsen, 2013). Fund af præ-imaginale stadier medtages normalt kun, hvis der foreligger klækket materiale. Navne på planter følger »Dansk flora« (Frederiksen *et al.*, 2006).

Lokalitetsangivelserne følger SDFE kortviser (2020), således at de i forbindelse med distriktsangivelserne kan findes entydigt på denne internetside.

Småsommerfuglelisten er et kollektivt produkt, men i de tilfælde, hvor enkeltpersoner har leveret grundige kommentarer til en art, anføres de ansvarliges navne i parentes efter kommentarerne, på samme måde som finderne angives.

Næste årsliste vil blive udarbejdet efter de samme retningslinjer. Indberetninger om fund af småsommerfugle fra 2020 bedes sendt på e-mail til en af forfatterne senest i forbindelse med Entomologisk Årsmøde. Vi anmoder om at få tilsendt oplysning om interessante fund, idet det ikke er muligt for os at gennemgå alle fund, der indberettes på internetsider (fx www.lepidoptera.dk/bugbase eller <http://www.fugleognatur.dk>).

Table 1. Pyralider registreret fra automatiske lysfælder i Danmark i 2019.

Pyralidae recorded from automatically operating light traps in Denmark in 2019.

	SJ	EJ	WJ	NWJ	NEJ	F	LFM	SZ	NWZ	NEZ	B	I alt
Pyralidae												
<i>Aphornia zelleri</i> (Joan.)	2	1					61	11		2	349	426
<i>Orcoera semirubella</i> (Sc.)	12	69	39				161	17		19	327	644
<i>Myeloides circumvoluta</i> (Fouc.)		1					10	6		3	15	35
<i>Euchromius ocellae</i> (Hw.)											6	6
<i>Crambus heringii</i> H.-S.												0
<i>Catoptria verellus</i> (Zinck.)	1						91			46	98	236
<i>Schoenobius gigantea</i> (D. & S.)	9	1					80	3			3	96
<i>Cynaeda dentalis</i> (D. & S.)												1
<i>Evergestis extimalis</i> (Sc.)	15	50	20		1		291	122			532	1031
<i>Evergestis aenealis</i> (D. & S.)							4	3			43	50
<i>Udea ferrugalis</i> (Hb.)	154	3	520		1	1	228	18			144	1069
<i>Loxostege turbidalis</i> (Tr.)												0
<i>Loxostege sticticalis</i> (L.)	22	5	2			1	62	19		1	526	638
<i>Pyrausta aerealis</i> (Hb.)												0
<i>Nascia cilialis</i> (Hb.)											7	11
<i>Sitochroa palealis</i> (D. & S.)		3					4	4			25	33
<i>Ostrinia palustralis</i> (Hb.)							4	2			13	19
<i>Mecyna flavalis</i> (D. & S.)												0
<i>Palpita vitrealis</i> (Rossi)	7		24			1	18	3			41	94
<i>Nomophila noctuella</i> (D. & S.)	113	39	210		1		202	162		7	1867	2601
Samlet registrering	335	172	815	0	4	3	1221	379	0	78	3997	7004
Antal fælder med pyralider	6	9	29		4	1	32	9	0	9	18	117
Antal fælder uden pyralider												
Antal fælder/indberetninger i alt	6	9	29	0	4	1	32	9	0	9	18	117

TISCHERIIDAE

Catoptriche marginea (Hw.). SJ: MF79 Tingdal skydeterræn, 2 stk. 9.vi.2019 (E. Palm), la. i antal 23.x.2019 (E. Andersen, E. Palm); NEZ: UB47 Vanløse, 5 stk. 27.-31.vii.2018 og 4 stk. 4.-31.vii.2019 (F. Vilhelmsen), UB47 Søborg, 2 stk. 1.vii. og 25.viii.2019 (K. Larsen). **Ny for SJ.**

TINEIDAE

Montescardia tessulatellus (Zell.). EJ: NH31 Højkol Skov, 1 stk. 2.vi.2019 (S. B. Christensen); LFM: PF46 Hobyskov, 1 stk. 18.-28.vi.2019 (F. Vilhelmsen); B: VA99 Sømarken, 2 stk. 6.vi. og 28.vi.2019 (P. Falck).

Nemapogon variatella (Clemens, 1859). NEZ: Søborg, 2 stk. 14.vii.1995 og 6.vii.2006 (K. Larsen).

Nemapogon nigralbella (Zell.). LFM: PF46 Hummingen, 1 stk. 18.-28.vi.2019 (F. Vilhelmsen).

Tinea steueri Pet. LFM: UA17 Korselitse Østerskov, 1 stk. 16.v.-5.vi.2009, PF46 Kramnitse, 1 stk. 18.vi.-1.vii.2006, PF95 Gedesby, 1 stk. 13.-18.vi.2012 (K. Larsen).

GRACILLARIIDAE

Caloptilia cuculipennella (Hb.). NEZ: UB47 Søborg, 5 stk. 7.-31.viii.2019 (K. Larsen). **Ny for NEZ.**

Caloptilia fidella (Reutti). WJ: MG55 Skallingen, 1 stk. 18.viii.2015 (K. Larsen).

Caloptilia hemidactylella (D. & S.). F: PG03 Skellerup Kirke, 1 stk. 6.x.2019 (B. K. Stephensen).

Caloptilia honoratella (Rbl.). LFM: UA17 Korselitse Østerskov, 22.-27.viii.2019 (K. Larsen). **Ny for LFM.** 2. danske eksemplarer. Tidligere kun fra WJ i 2018.

Phyllonorycter corylifoliella (Hb.). F: PG05 Snave øst, Hindsholm, 1 la. 14.x.2018 og flere la. 7.x.2019, *Sorbus intermedia* (Selje-Røn) (B. K. Stephensen).

Phyllonorycter trifasciella (Hw.). EJ: PH13 Jernhatten, 2 stk. 31.v.2019 (E. Palm). **Ny for EJ.**

Phyllonorycter sagitella (Bjerk.). F: NG95 Enebærrodde, 1 la. 23.viii.2019, *Populus tremula* (Bævreasp) (N. Lykke).

Phyllocnistis saligna (Zell.). F: NG85 Bårdesø Mose, 4 la. 9.viii.2019 (N. Lykke). **Ny for F.**

Phyllocnistis labyrinthella (Bjerk.). F: NG84 Agernæs, 1 la. 3.ix.2019, *Populus alba* (Sølv-Poppel) (O. Buhl, N. Lykke). **Ny for F.**

YPSOLOPHIDAE

Ypsolopha asperella (L.). B: WB00 Grisby, 1 stk. 24.viii.2019 (P. Falck).

Ochsenheimeria taurella (D. & S.). LFM: UA49 Møns Klint syd, 1 stk. 17.-21.viii.2019 (O. Karsholt). Eksemplaret er af formen *mediopectinellus*.

PRAYDIDAE

[*Prays citri* (Mill.)]. LFM: UA49 Liselund, 1 stk. 21.ix.-14.x.2015 (K. Larsen); NEZ: UB47 Søborg, 1 stk. 31.viii.2019 (K. Larsen). Indslæbt art.

AUTOSTICHIDAE

Oegoconia novimundi (Busck). NEZ: UC32 Gilbjerghoved, 2 stk. 24.vii. og 1 stk. 27.vii.2019 (F. Vilhelmsen).

OECOPHORIDAE

Schiffermuelleria schaefferella (L.). NEZ: PH70 Hundested Havn, 1 stk. 2.vi.2019 (O. Martin).

Ny for NEZ.

Denisia luticiella (Ersch.). NEZ: PH70 Hundested Havn, 1 stk. 2.vi.2019 (O. Martin).

Pseudatemelia flavifrontella (D. & S.). NEJ: NJ71 Høstemark, 1 stk. 12.vi.2015 (K. Knudsen).

DEPRESSARIIDAE

Luquetia lobella (D. & S.). WJ: MH93 Ovstrup Hede, 1 stk. 26.v.-14.vi.2016 (K. Knudsen); NWJ: NJ02 Bygholm Vejle, 1 stk. 9.-21.vi.2017 (K. Knudsen); NEJ: NH69 Terndrup Hede, 1 stk. 24.-30.vi.2015, 4 stk. 12.-26.vi.2019 (K. Knudsen). **Ny for NEJ.**

ETHMIIDAE

Ethmia bipunctella (F.). NEJ: NJ70 Mulbjerg, 1 stk. 5.vi.2003, NH79 Øster Hurup, 1 stk. 1.-6.viii.2003 (K. Knudsen), NJ34 Rødhus Klit, 1 stk. 24.vi.2019 (E. Andersen, E. Palm).

GELECHIIDAE

Syncopacma polychromella (Rbl.). LFM: PF55 Rødbyhavn, 1 stk. 25.vi.2019 (K. Larsen). Tidligere kun 1 stk. også fra Lolland i 1998.

Platyedra subcinerea (Hw.). WJ: MG49 Havrvig, 1 stk. 29.viii.2019, MH40 Tingodden, 1 stk. 29.viii.2019 (P. Falck, V. Hansen).

Scrobipalpa costella (Humphr. & Westw.). SJ: MF89 Sdr. Sejerslev, 1 stk. 4.viii.2019 (E. Palm).

Scrobipalpa ocellatella (Boyd). LFM: PF46 Hobyskov, 1 stk. 29.vi.-9.vii. og 2 stk. 4.-18.ix. 2019, PF46 Kramnitze, 1 stk. 4.-18.ix.2019, PF46 Hummingen, 1 stk. 28.viii.-3.ix. 2019 (F. Vilhelmsen). Desuden i mange eksemplarer fra flere steder på Bornholm (P. Falck).

Tuta absoluta (Meyr.). WJ: MG49 Bjerregård, 1 stk. 11.x.2019 (P. Falck, V. Hansen); B: WB00 Årsdale, 1 stk. 2.ix.2019 (P. Falck). **Overføres fra den taksonomiske observationsliste til hovedlisten.**

Arten (Fig. 1) er kendetegnet ved sine slanke, let spraglede orangebrune og sorte forvinger. Den ligner flere *Scrobipalpa*-arter, især *S. atriplicella* (Fischer von Röslerstamm, 1841), der ligesom *T. absoluta* er hvidgul på undersiden af kroppen. Med et vingefang på 10-12 mm er den dog gennemsnitlig lidt mindre (*S. atriplicella*'s vingefang er 11-17 mm). Karakteristisk for *T. absoluta* er desuden en gullig plet i forvingens fold.

Genitalierne er meget anderledes end hos *Scrobipalpa*-arterne. De er bl.a. afbildet hos Huemer & Karsholt (2010) og på Lepiforum (2020).

Larven er gullig-grøn (som udvokset rødligt grøn) med brunt eller sort hoved; nakkeskjoldet er grønlig-brunt fortil og sort bagtil; analpladen er lysebrun. Den lever især på *Lycopersicon esculentum* (Tomat), men også på andre planter af natskyggefamilien. Den lille larve minerer i bladene. Senere angriber den andre dele af planten, incl. tomatfrugterne, hvor den især minerer i overfladen. Ved masseforekomster angribes alle dele af planten.

T. absoluta er beskrevet fra Peru, og indtil for få år siden fandtes den kun i Sydamerika. I 2007 blev den indslæbt til Spanien, og siden har den usædvanligt hurtigt bredt sig over hele Middelhavs-området - hvor den nu er den almindeligste gelechiide i lavlandet - og videre til store dele af den gamle verdens troper og subtroper. Nordpå i Europa er den fundet udendørs i hvert fald i England, Holland, Lithauen og Norge. Den er fundet som larve i supermarkeder, drivhuse og tomatpækkerier, og sommerfuglen er både indendørs og på friland blevet tiltrukket af feromoner eller lys (Buhl *et al.* 2010).

Det er endnu uklart om *T. absoluta* kan overleve vinteren i Nordeuropa. Med sin hurtige reproduktion er det dog sandsynligt, at den vil være i stand til at frembringe en eller flere generationer også på friland i løbet af sommeren. Siden det første fund i Danmark i 2009 er arten nu fundet i yderligere 13 eksemplarer i 2012, 2014, 2016, 2018 og 2019 fra distrikterne WJ, NEZ og B, selv om den voksne sommerfugl er meget vanskelig at kende. På den baggrund overføres arten fra den taksonomiske observationsliste til den danske liste (O. Karsholt & F. Vilhelmsen).

Fig. 1. *Tuta absoluta* (Meyrick, 1917). WJ: Skallingen Hun, 11 mm.

COLEOPHORIDAE

Coleophora granulatella Zell. F: NG84 Agernæs Flyvesandet, antal la. 9.-10.x.2018 *Artemisia campestris* (Mark-Bynke) (N. Lykke). **Ny for F.**

BLASTOBASIDAE

Blastobasis glandulella Riley. LFM: UA39 Mandemarke, 1 stk. 18.-22.vi.2019, UA49 Møns Klint syd, 1 stk. 28.ix.-9.x.2019 (O. Karsholt), PF66 Errindlev, 1 stk. 6.vii.2019 (C. Grahndin) (Fugle & Natur).

Blastobasis phycidella (Zell.). NEZ: UB47 Vanløse, 1 stk. 20.vi.2019 (F. Vilhelmsen). **Ny for NEZ.**

Blastobasis lacticolella Rbl. WJ: MG48 Nymindegab, 13 stk. 27.ix.-11.x.2019, MG49 Bjerregård, 2 stk. 11.x.2019, MG45 Blåvand, 1 stk. 11.x.2019 (P. Falck, V. Hansen).

PTEROPHORIDAE

Stenoptilia inopinata Bigot & Picard. LFM: PF55 Rødbyhavn, 1 stk. 9.viii.2009, PF95 Birkemose, 1 stk. 23.vii.-8.viii.2013, UA49 Liselund, 1 stk. 24.vii.-7.viii.2013 (K. Larsen). **Ny for LFM.** Tidligere kendt i 3 stk. fra B i 2013.

Crombrugghia tristis (Zell.). **B:** Ypnasted, 1 stk. 2.-7.viii.2010 (K. Larsen).

Eksemplaret er en han. Tidligere kendt i en han og en hun fra Bornholm i 2010. Arten er vanskelig at kende, og kendetegnene især i de hanlige genitalier er vanskelige. Men arten kan kendes på, at phallus i spidsen har en meget lille sklerotiseret bue, hvorimod *C. distans* har en større bue og en mere abrupt afslutning af phallus. (Aarvik et al., 2019). Det er desuden muligt at kende arten på "skælduskene" på sidste bagvingeflig. *O. tristis* har en større og mørkere skældusk synlig også på den dorsale side af bagvingefligen. Det nye danske eksemplar af *tristis* har en afslutning af phallus, der er magen til fig. 23 og udseendet af dyret svarer til fig. 20 i Aarvik et al. (2019) (K. Larsen).

Hellinsia inulae (Zell.). LFM: PF95 Gedesby, 1 stk. 20.viii.-1.ix.2012 (K. Larsen). **Ny for LFM.**

EPERMENIIDAE

Epermenia falciformis (Hw.). F: NG91 Snarup Mose, 3 stk. 4.vi. og 3 stk. 25.viii.2019 (O. Buhl, N. Lykke). Tidligere kun kendt i enkeltfund fra WJ, F, LFM og B.

TORTRICIDAE

Cacoecimorpha pronubana (Hb.). F: PG04 Kerteminde, 1 stk. 23.vi.2019 (B. K. Stephensen), NG84 Stige, 1 stk. 31.viii.2019 (O. Buhl).

Clepsis peritana (Clem.). NEZ: UB47 Søborg, 1 stk. 28.vi.2019 (K. Larsen).

Tidligere meldt fra EJ: 1 stk. 1989 og NEZ: 6 stk. 1987-2013 samt i antal fra et væksthus (Buhl, 2020).

Fig. 2. *Clepsis peritana* (Clemens, 1860). NEZ: Søborg 1992. Han, 12 mm.

Arten (fig. 2) kendes på det meget skrå midtbånd, der er lige afgrænset indad, samt på den svage brunlige nettegning i sømmen. Hannen har ingen costalfold. Genitalier af begge køn er vist hos Larsen & Vilhelmsen (1991) og Razowski (2002).

Siden det første danske eksemplar fra 1987 er denne art - oprindeligt udbredt i Nordamerika fra Canada til det nordlige Mexico - ligeledes meldt fra flere andre Europæiske lande. Arten er fundet i enkelte eksemplarer på friland i Italien, Østrig, Holland, Gibraltar, Spanien og Portugal (Corley *et. al.* 2018; Lepiforum, 2020).

Larven angives at være polyfag på visne plantedele samt undertiden på friske blade og knopper. Den er bl. a. angivet fra *Fragaria* sp. (Jordbær), *Citrus* og *Euphorbia pulcherrima* (Julestjerne) (Corley *et. al.* 2018, Larsen & Vilhelmsen, 1991, Lepiforum, 2020).

På grundlag af fortsatte frilandsfund både i Danmark og det øvrige Europa overføres arten fra listen over indslæbte arter til hovedlisten (K. Larsen).

Adoxophyes orana (FR.). SJ: MF89 Sdr. Sejerslev, 1 stk. 6.vi.2019 (E. Palm).

Eana penziana (Thbg.). EJ: NH88 Als Odde, 1 stk. 12.viii.1977 (H. E. Møller). **Ny for EJ.**

Acleris cristana (D. & S.). SJ: MF99 Tønder, Soldaterskoven, 2 stk. 22.xi.2019 (P. A. Hansen); NEJ: NH69 Terndrup Hede, 1 stk. 4.-6.iii.2019 (K. Knudsen). **Ny for SJ.**

Acleris shepherdana (Stph.). F: NG45 Stavrbj Skov, 2 stk. 25.-30.vii.2019 (O. Buhl, L. Jensen).

Acleris lipsiana (D. & S.). NEZ: UC32 Gilbjergghoved, 1 stk. 17.ix.-2.x.2019. (F. Vilhelmsen).

Phalonidia gilvicomana (Zell.). WJ: MH94 Nordre Feldborg Plt., 3 la. 20.vii.2018, *Lactuca muralis* (Skovsalat) (B. Lynggård). **Ny for WJ.**

Gynnidomorpha permixtana (D. & S.). NEZ: UB47 Søborg, 1 stk. 12.vi.2018 og 1 stk. 4.viii.2019 (K. Larsen), UB47 Vanløse, 1 stk. 20.vii.2019. (F. Vilhelmsen).

Gynnidomorpha alimana (Rag.). NEJ: NJ70 Mulbjerg, 1 stk. 10.vi.2004 (K. Knudsen).

Cochylis atricapitana (Stph.). NWJ: NJ02 Bygholm Vejle, 1 stk. 1.-6.viii.2017 (K. Knudsen); NEJ: NH69 Terndrup Hede, 1 stk. 5.-7.viii.2015, 4 stk. 19.v.-9.vi.2019 (K. Knudsen).

Eudemis porphyra (Hb.). SJ: MF89 Sdr. Sejerslev, 1 stk. 27.vii.2019 (E. Palm); EJ: NG27 Høgholt Skov, 2 stk. 21.vii.1994 (K. Knudsen). **Ny for SJ.**

Hedya pruniana (Hb.). NEJ: NH69 Bælum, 1 la. 5.v.1993, NJ70 Tofte Skov, 1 stk. 23.-30.v.2014, NH69 Terndrup Hede, 1 stk. 1.-7.vii.2015, NJ77 Råbjerg Mose, 1 stk. 20.-26.vii.2015, NJ50 Skindbjerg, 5 stk. 25.vi.2019 (K. Knudsen).

Celypha rufana (Sc.). EJ: PH14 Glatved, 1 stk. 7.vii.2003 (K. Knudsen).

Phiaris palustrana (Lien. & Zell.). NEJ: NJ88 Bunken Plantage, 3 stk. 29.vii.2014, 4 stk. 11.vii.2016 (K. Knudsen).

Lobesia virulenta Bae & Komai. NEJ: NH69 Solbjerg, 1 stk. 5.vi.2002, NJ51 Nøvling 1 stk. 21.vi.1975 (H. E. Møller).

Enarmonia formosana (Sc.). NEJ: NH69 Bælum, 1 stk. 15.-20.vii.2005, NJ71 Høstemark, 1 stk. 31.v.-5.vi.2014, NH69 Terndrup Hede, 1 stk. 19.vi.2015, NJ77 Råbjerg Mose, 1 stk. 3.-9.viii.2015 (K. Knudsen).

Crocidosema plebejana Zell. LFM: UA39 Mandemarke, 1 stk. 29.-26.viii.2019 (O. Karsholt), Liselund, 1 stk. 18.x-6.xi.2019 (K. Larsen).

Eucosma metzneriana (Tr.). WJ: MG57 Filsø, 1 stk. 1.-6.vi.2018 (K. Knudsen); NEJ: NH69 Terndrup Hede, 1 stk. 17.-23.vi.2019 (K. Knudsen).

Eucosma conterminana (Gn.). SJ: MF89 Sdr. Sejerslev, 1 stk. 27.vii.2014 (E. Palm).

Gypsonoma oppressana (Tr.). SJ: MF89 Sdr. Sejerslev, 1 stk. 20.vi.2018 (E. Palm).

Pseudococcyx posticana (Zett.). WJ: MH94 Søndre Feldborg Plt., 1 stk. 2.vi.2019 (B. Lynggård).

Rhyacionia logaea Durr. SJ: MG71 Bolilmark, Rømø, 6 stk. 6.iv.2019 (B. Lynggård, E. Palm) og 1 stk. 20.iv.2019 (E. Palm); WJ: MH43 Husby Klitplantage, i antal 6.iv.2019 (S. B. Christensen). **Ny for SJ.**

Dichrorampha alpinana (Tr.). NWJ: NH05 Sjørup Skov, i antal 24.vi.2019 (B. Lynggård); NEJ: NH69 Bælum, 4 stk. 7.-8.vii.2008, NH69 Terndrup Hede, 1 stk. 12.vii.2019 (K. Knudsen). **Ny for NWJ og NEJ.**

Cydia illutana (HS.). EJ: NH31 Højkol Skov, 5 stk. 7.vi.2019 (S. B. Christensen); WJ: MH94 Borbjerg Plt., 3 la. 22.viii.2018, larver i friske grønne lærkekogler (*Larix* sp.) (B. Lynggård); F: Klakkebjerg, Lunghøj, 1 la. 21.viii.2018, Lærkekogle (*Larix* sp.) (O. Buhl).

Cydia conicolana (Heyl.). SJ: MG91 Hønning Plt., 2.vi.2019 (E. Palm); WJ: MH94 Feldborg Søndre Plt., i antal 2.vi.2019 (B. Lynggård).

Cydia corollana (Hb.). F: NG91 Snarup Mose, 1 stk. 4.vi.2019 (O. Buhl). **Ny for F.**

Cydia pactolana (Zell.). NEJ: NH79 Øster Hurup, 1 stk. 14.v.2009 (K. Knudsen). **Ny for NEJ.**

Cydia servillana (Dup.). SJ: MF79 Tingdal skydeterræn, 2 stk. 9.vi.2019 (E. Palm).

Grapholita janthinana (Dup.). NEJ: NJ50 Skindbjerg, 1 stk. 25.vi.2019 (K. Knudsen). **Første fund fra NEJ efter 1959.**

Pammene giganteana (Peyer.). NEJ: NH79 Ravnborg Skov, 3 stk. 21.iv.2018 (K. Knudsen).

Pammene suspectana (Lien. & Zell.). EJ: NH78 Lovnkær, 4 stk. 20.v.2019, 4 stk. 23.v.2019 (K. Knudsen).

Pammene agnotana Rbl. NEJ: NH69 Terndrup Hede, 1 stk. 19.-20.v.2019, NH88 Als, 1 stk. 20.v.2019 (K. Knudsen).

Pammene germmannana (Hb.). NEJ: NH69 Solbjerg Hede, 1 stk. 3.vi.2019 (K. Knudsen). **Ny for NEJ.**

PYRALIDAE

Salebriopsis albicilla (HS.). B: VB91 Helligdomsklipperne, i antal 25.vi.2019 (S. B. Christensen).

Etiella zinckenella (Tr.). SJ: MG70 Mølby, Rømø, 1 stk. 29.vii.-3.viii.2019, MG71 Tvismark, Rømø, 1 stk. 4.-9.viii.2019 (B. Lynggård); F: NG45 Stavrbj Skov, 1 stk. 13.-19.viii.2019 (O. Buhl, L. Jensen). **Ny for SJ og F.**

Dioryctria sylvestrella (Ratz.). EJ: NH73 Egå Engsø, 1 stk. 11.vii.2014 (P. A. Hansen). **Ny for EJ.**

Eurhodope cirrigerella (Zck.). EJ: NH62 Stavtrup, Århus, 1 stk. 11.vii.2019 (P. A. Hansen).

Assara terebrella (Zck.). WJ: MH93 Ovstrup Hede, 1 stk. 22.-29.vi.2016 (K. Knudsen). **Ny for WJ.**

Euzophera pinguis (Hw.). NWJ: NJ02 Bygholm Vejle, 2 stk. 1.-27.viii.2017 (K. Knudsen).

Ancylosis oblitella (Zell.). F: PF18, Vindeby, Lindelse, 1 stk. 31.viii.2019 (J. Trepax); LFM: UA39 Mandemarke, 1 stk. 31.viii.-3.ix.2019 (O. Karsholt), PF95 Gedesby, 1. stk. 13.ix.-18.x.2019 (K. Larsen).

Homoeosoma nebulella (D. & S.). NEJ: NH79 Øster Hurup, 1 stk. 1.-6.ix.1999, 2 stk. 21.-26.ix.1999 (K. Knudsen). **Ny for NEJ.**

Phycitodes lacteella (Roth.). LFM: PF46 Kramnitse, 1 stk. 27.viii.-17.ix.2014 (K. Larsen). **Ny for LFM.**

Ephestia woodiella Rich. & Thom. (*unicolorella* auct.). LFM: PF95 Bøtø, 1 stk. 12.-23.ix.2019 (K. Larsen). **Ny for LFM.**

Cadra cautella (Wlk.). NEJ: NJ52 Aalborg, 1 la. iv.1992, NJ51 Gistrup, 3 stk. 11.-15.iii.2002 (K. Knudsen). **Ny for NEJ.**

Pyralis farinalis (L.). NWJ: NJ02 Bygholm Vejle, 1 stk. 7.-13.viii.2017 (K. Knudsen).

Hypsopygia costalis (F.). NEJ: NJ70 Tofte Skov, 1 stk. 29.vii.-4.viii.2013 (K. Knudsen).

Anania lancealis (D. & S.). NEJ: NJ71 Høstemark, 1 stk. 21.-27.vi.2013 (K. Knudsen). **Ny for NEJ.**

CRAMBIDAE

Ostrinia palustralis (Hb.). EJ: NH93 Mols Bjerger, Strandkær, 1 stk. 10.-14.vi.2019 (P. A. Hansen). **Ny for EJ.**

Udea accolalis (Zell.). LFM: UA49 Jydelejet, 1 stk. 29.v.2018 (P. A. Hansen), PF95 Gedesby, 1 stk. 24.-30.vii.2019 (K. Larsen); NEZ: U47 Søborg, 1 stk. 4.viii.2019 (K. Larsen). Desuden flere eksemplarer fra LFM: Mandemarke og mange fra B. **Ny for NEZ.**

Agrotera nemoralis (Sc.). EJ: NH78 Lovnkær, 1 stk. 25.vi.2015 (K. Knudsen), PH03 Egsmark, 1 stk. 31.v.2019 (E. Palm).

Diasemia reticularis (L.). SJ: MF79 Hjørpsted, 1 stk. 29.vii.-3.viii.2019 (B. Lynggård). **Ny for SJ.**

Cydalima perspectalis (Wlk.). EJ: NH62 Stavtrup, Århus, 2 stk. 10.-12.vii.2018, 3 stk. 6.-31.vii.2019 (P. A. Hansen), NH72 Åbyhøj, 1 stk. 28.viii.2019 (S. B. Christensen); WJ: MG55 Skallingen, 1 stk. 30.viii.-6.ix.2019, MH43 Vedersø Klit, 1 stk. 2.-13.ix.2019 (B. Lynggaard), MG48 Nymindegab, 1 stk. 8.-14.x.2018 (P. A. Hansen). Desuden i flere eksemplarer fra F og NEZ. **Ny for WJ og EJ.**

Cynaeda pustulalis (Hb.). B: VA99 Boderne, 3 stk. 24.-25.vi.2019 (S. B. Christensen, K. Gregersen). Tidligere kendt i ét dansk eksemplar.

Evergestis aenealis (D. & S.). EJ: NH72 Åbyhøj, 1 stk. 28.viii.2019 (S. B. Christensen).

Crambus pratella (L.). NWJ: NJ02 Bygholm Vejle, 2 stk. 9.-21.vi.2017 (K. Knudsen); NEJ: NJ71 Høstemark, 1 stk. 11.-15.vi.2013, NJ70 Tofte Skov, 2 stk. 11.-15.vi.2013, 1 stk. 31.v.-

5.vi.2014, NJ70 Knarmou/Tofte Skov, 2 stk. 21.-22.vi.2013, NH69 Terndrup Hede, 5 stk. 1.-28.vii.2015, 1 stk. 24.-25.vi.2019 (K. Knudsen). **Ny for NEJ.**

Pediasia luteella (D. & S.). LFM: PF46 Hummingen, 1 stk. 1.-10.vi.2019. (F. Vilhelmsen).

Pediasia contaminella (Hb.). NEJ: NH69 Terndrup Hede, 1 stk. 27.-28.vii. og 1 stk. 26.-27.viii.2019 (K. Knudsen).

Tak

Listen for 2019 er udarbejdet på grundlag af indberetninger fra: M. Andersen, Hundige; S. B. Christensen, Åbyhøj; Per Adel Hansen, Århus; Kristian Knudsen, Terndrup; N. Lykke, Odense SØ; B. Lynggård, Skave pr. Holstebro; O. Martin, Hundested; E. Palm, Sdr. Sejerslev pr. Højer; K. Schnack, Dyssegård; J. Trepax, Lindelse og Ebbe Vesterhede, Kastrup, samt forfatternes egne fund.

Vi har desuden medtaget fund gjort af følgende: E. Andersen, C. Grahndin, K. Gregersen, V. Hansen, L. Jensen, H. E. Møller og B. K. Stephensen.

Desuden takker vi K. Bech, Ølsted; B. S. Larsen, Haslev og P. S. Nielsen, Grevinge for oplysninger om pyralider fra Bugbase. Vi bringer en tak til alle, der har medvirket til, at denne liste kan give et så fyldestgørende billede som muligt af småsommerfuglesæsonen 2019.

Litteratur

Aarvik, L., K. Berggren, J. Engdal, P. K. Slagsvold, O. Sørlibråten & R. Voith, 2019. Nye funn av sommerfugler i Norge 11. *Insekt-Nytt* 44: 5-54.

Buhl, O. (ed.), 2020. *Publicized records of Microlepidoptera from Denmark in 1927 - 2018 (Lepidoptera)* - Publicerede fund af danske Microlepidoptera, 1927 - 2018. 392 pp.
https://fynskeinsekter.dk/downloads/DANSKE_MICROS_1927_-_2018,_samlet.pdf

Buhl, O., P. Falck, B. Jørgensen, O. Karsholt, K. Larsen & F. Vilhelmsen, 1994. Fund af småsommerfugle fra Danmark i 1993 (Lepidoptera). *Entomologiske Meddelelser* 62: 105-115.

Buhl, O., P. Falck, O. Karsholt, K. Larsen, & F. Vilhelmsen, 2010. Fund af småsommerfugle fra Danmark i 2009 (Lepidoptera). *Entomologiske Meddelelser* 78: 101-116.

Buhl, O., P. Falck, O. Karsholt, K. Larsen & F. Vilhelmsen, 2020. Fund af småsommerfugle fra Danmark i 2018 (Lepidoptera). *Entomologiske Meddelelser* 87: 1-18.

Cappelen, J., 2020. Vejret og klimaet i 2019. *Vejret* 163: 1-18.
https://www.dmi.dk/fileadmin/user_upload/Bruger_upload/PopArt/Vejret163_vejret2019.pdf

Corley, M.F.V., D. Ferreira, D. Grundy, J. Nunes, P. Pires & J. Rosete, 2018. New and interesting Portuguese Lepidoptera records from 2017 (Insecta: Lepidoptera). *SHILAP Revista de lepidopterologica* 46(184): 551-576.

Fredriksen, S., F. N. Rasmussen & O. Seberg (eds), 2006. *Dansk Flora*. 701 pp. København.

Fugle og Natur, 2019. <http://www.fugleognatur.dk> (visited 21.v.2020).

Huemer, P. & O. Karsholt, 2010. Gelechiidae II (Gelechiinae: Gnorimoschemini). In: P. Huemer, O. Karsholt & M. Nuss (eds.): *Microlepidoptera of Europe* 6: 1-586. Stenstrup.

Karsholt, O. & P. Stadel Nielsen, 2013. *Revideret fortegnelse over Danmarks Sommerfugle*. København. 120 pp.

Larsen, E. S., K. Bech, F. Helsing, L. Jensen, S. Kjeldgaard, K. Knudsen, B. S. Larsen, H. E. Møller & P. Szyska, 2020. Fund af storsommerfugle i Danmark 2019. *Lepidoptera* 11(9) (Tillæg): 1-88.

Larsen, K. & Vilhelmsen, F., 1991: *Clepsis peritana* (Clemens, 1860) fundet i Danmark (Lepidoptera, Tortricidae). *Lepidoptera* 6: 22-24.

Lepiforum, 2008-2020. E. Rennwald, J. Rodeland et al. (ed.): *Lepiforum: Bestimmungshilfe für die in Europa nachgewiesenen Schmetterlingsarten*. Lepiforum e.V.
http://www.lepiforum.de/lepiwiki.pl?Schmetterlingsfamilien_Europa (visited 21.5.2020)

Razowski, J., 2002: *Tortricidae of Europe*. Vol. 1. Tortricinae and Chlidanotinae: 1-247. Bratislava.

Rubæk, F., 2020. *Året 2019*. 5 pp. Danmarks Meteorologiske Institut.

https://www.dmi.dk/fileadmin/user_upload/Afrapportering/Aarssammendrag/Sammendrag_2019.pdf

SDFE kortviser, 2019. Styrelsen for dataforsyning og effektivisering. <https://sdfekort.dk/spatialmap>